

KUNSKAPSSTEGE FÖR FLÖJTSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

INLEDNING

I den här Kunskapsstegen har vi preciserat de olika delmoment som ingår inom flöjtspel i musikinstitutet. Arbetet är tänkt som ett arbetsredskap för mål och utvärdering, speciellt för elevernas självutvärdering, i musikinstitutet. Ändamålet med arbetet är att klargöra för eleverna och deras föräldrar innehållet inom flöjtstudierna.

De olika delområdena är spelteknik, att musicera, tolkning och att framföra (uppträda med) musik. Inom det tekniska delområdet och musicerandet undersöker vi de tekniska färdigheter eleven bör ha. Området för tolkning och framförande undersöker saker ur ett praktiskt perspektiv; hur gör vi musik av notbilden, hur förbereder vi en konsert? Improvisation och ergonomi finns med på alla nivåer.

Grunderna

Kunskap för spelteknik:

spelställning, blås/andningsteknik, fingerteknik, ansats, artikulation (användning av tungan), ergonomi på grundnivå

Kunskap för musicerande:

notläsning, uppfattning av tonhöjd, uppfattning av rytm, behärskning av puls, behärskning av olika nyanser (svagt-starkt), renhet.

Kunskap för att kunna uppfatta och förstå musik:

behärskning av helheter i musiken, behärskning av detaljer i musiken, samspel, utantillspel, förståelse av olika stilar inom musiken.

Att uppträda och tolka musik:

tar hänsyn till publiken, inlevelse i styckets stämning, att förbereda stycket inför en konsert.

Samspel:

på alla nivåer ingår kammarmusik- och orkesterspel

Nivå 1

Kunskap för spelteknik

- behärskar att hålla i flöjten rätt
- målet med att undervisa spelställningen är att eleven får en naturlig ställning i kroppen vid flöjtspel
- klarar av att spela korta stycken med bra spelställning under hela stycket
- klarar av att spela med klar ton
- tonen är så stabil att stämning är möjligt och att stämningen inte ändrar under styckets gång (eleven spelar rent)
- klarar av att spela korta fraser i en andning
- behärskar flöjtens fingersättning i tonomfånget d1- g3
- behärskar flytande korta musikstycken i det nämnda tonomfånget
- behärskar legato, non legato och staccato

Kunskap för musicerande

- behärskar flytande notläsning från g1 till h2
- klarar av att läsa noter på området d1-d3
- lyssnar på eget spel och märker framsteg i eget spelande
- klarar av att öva musikuppgifterna noggrant, både rytmiskt och rent
- klarar av att hålla tempo och uppfatta styckets puls
- behärskar enkla rytmfigurer
- klarar av att spela i olika nyanser: p, mf och f

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela små stycken behärskat från början till slut
- behärskar styckets svåra detaljer
- uppfattar helheten
- kan spela små kammarmusikstycken
- kan spela utantill
- kan spela stycken i olika stil
- har inlevelse i musiken
- väljer tillsammans med läraren sina stycken inför uppträdande
- improvisation: lek med 1-5 toner både tillsammans med läraren och i grupp, bekantar sig med flöjtens ljudvärld genom sagor och berättelser

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken vid konserttillfället
- har inlevelse i musiken
- övar så att stycket är möjligt att framföra på konsert

Nivå 2

Kunskap för spelteknik

- ergonomi: bra spelställning
- behärskar en bra spelställning genom hela musikstycket
- klarar av att spela med klar och nyanserad ton
- behärskar och känner de egna läpparnas ställning (ansats)
- kan vid stämning av instrumentet blåsa en klar ton
- klarar av att spela stycket rent
- behärskar frasering (andningsteknik)
- behärskar flytande flöjtens fingersättningar från d1 till g3
- kan fingersättningen från c1 till h3
- klarar av att flytande spela stycken med tonomfång d1-d3
- behärskar olika sätt att artikulera

Kunskap för musicerande

- behärska flytande notläsning inom tonområdet c1-g3
- uppfattar musiken genom att lyssna på sitt eget spelande och kan bedöma prestationen
- klarar av ett noggrant övande både angående rytm och renhet
- kan hålla tempo och uppfattar styckets puls
- behärskar olika rytmfigurer och taktarter
- klarar av att spela i olika nyanser: pp, p, mp, mf, f och ff
- klarar av den dagliga skötseln av sitt eget instrument

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- klarar av att behärskat spela stycken i olika stil från början till slut
- behärskar även svåra detaljer i stycket
- behärskar styckets helhet
- klarar av att spela både kammarmusik och orkesterspel
- kan spela utantill
- känner igen olika stilarter (t.ex. barock, modern etc.)
- har en uppfattning om vilka stycken som känns viktiga för egen del och planerar sin repertoar tillsammans med läraren
- improvisation: kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter, använder fantasi (fri improvisation) och kan variera enkla melodier
- alternativt: spelar egna kompositioner

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- kan leva sig in i styckets stämning
- övar så att stycket kan framföras på konsert
- orkar finslipa stycket och uppträda med det flera gånger

Nivå 3

Kunskap för spelteknik

- spelställningen är ergonomiskt riktig
- kan korrigera sin spelställning
- har inga spänningar i axlarna eller händerna
- står bra
- kan dela upp sin övning och hålla pauser under övningen
- ansats: kan använda läpparna på olika sätt, behärskar olika färgskiftningar i tonen, kan rätta intonation
- behärskar att stämma instrumentet själv (kan även använda stämapparat)
- kan under spelandets gång lyssna och korrigera renhet
- andningstekniken är så behärskad att den stöder fraseringen
- kan flöjtens fingersättning från c1-h3
- kan flöjtens olika grundartikulationer (även dubbeltunga)
- kan öva med metronom

Kunskap för musicerande

- flytande notläsning inom området c1-h3
- lyssnar på sitt eget spel och bedömer egen prestation
- kan öva ändamålsenligt
- behärskar och minns tempoförändringar
- uppfattar olika puls (t.ex. att snabba rytmfigurer kan vara lugna i långsamt tempo)
- kan spela med bra intonation i olika nyanser
- sköter sitt eget instrument dagligen

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela längre musikverk från olika tidsepoker
- förstår att skilt öva svåra ställen i musikstycket
- uppfattar styckets form och kan tolka det på ett tydligt sätt
- kan musicera tillsammans i olika sammansättningar och i varierande roller (ledande, ackompanjerande)
- kan spela en del av sin repertoar utantill
- repertoaren består av musik i olika stilar och från olika tidsepoker
- lever sig in i musiken på ett naturligt sätt
- planerar sina studier och sin repertoar tillsammans med läraren

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- lever sig in i styckets stämning på ett naturligt sätt
- klarar av att uthålligt förbereda och öva in sin repertoar och förbereda sig inför konsert

Fördjupad nivå

Förutom de grundfärdigheter som ska behärskas, ingår följande moment:

Ergonomi

- fördjupning i utgångspunkterna för en bra ergonomi, eleven undersöker spelställningen regelbundet
- vid behov rekommenderar läraren eleven att delta i t.ex. pilates eller motsvarande motion
- rekommenderar eleven att motionera regelbundet och sköta om sin muskelkondition för att på så sätt stödja flöjtspelet

Kunskap för spelteknik

- fingertekniken utvecklas för att bli problemfri och behärskad
- i blåstekniken tränas behärskning av stora intervaller i både staccato- och legatospel
- användning av ett månsidigt vibrato, och variation av vibrato inom olika stilarter
- behärskning av en varierad artikulation: enkel- och dubbeltunga och användningen av dessa i olika rytmfigurer (duol, triol, kvartol o.s.v.)

Kunskap för musicerande

- eleven planerar in sitt övande i sitt eget veckoschema
- kan öva förnuftigt
- kan använda sig av olika övningsmetoder (t.ex. övar svåra ställen långsamt o.s.v.)
- förstår de olika delområdena i övandet (fingrar, tunga, tonbildning och andning)
- behärskar notläsning i hela tonomfånget c1-c4 (-d4)
- behärskar behandling av puls, även i prima vista

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- eleven kan förbereda större verk (sonater, konserter m.m.)
- har en djupare förståelse för musikens olika tidsperioder
- behärskar utantillspel
- planerar sitt eget program
- kan skriva egna kadenser (flöjtkonserter och barocksonater)
- kan göra ornament i barockmusik

Att uppträda och förstå musik

- naturligt uppträdande på scenen
- uttrycker sig personligt och har inlevelse i musiken
- förbereder sig väl

Improvisation

- enligt elevens intresse, kan undervisas av någon annan lärare än den egna instrumentläraren (pop/jazz)